

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ל' תשרי תשפ"ד | דף היומי בבלי: קידושין סג.

דף היומי בהלכה: קס"ח י"א - י"ב.

מוסר: אהבת חסד - פרק י"ח עד 'והפרשת מעשר'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער העצלות עד שער הנדיבות "כל המעלים עיניו"

מחר: המוני בית ישראל יצטרפו למחזור הראשון בסדר הלימוד 'העמוד היומי' שע"י דרשו

מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א: "דווקא בעת הזו, הדבר הכי חשוב זה שכל אחד יקבל ע"ע להתחזק בקביעות בלימוד התורה"

בבית זקן הרבנים הגאון הגדול רבי אביגדור נבנצל שליט"א רבה של העיר העתיקה. בבית מרן ראש ישיבת חברון וחבר מועצת גדולי התורה הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א. ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אברהם סאלים שליט"א ראש ישיבת מאור התורה וחבר מועצת חכמי התורה. הגאון הגדול רבי חיים פרץ ברמן שליט"א ראש ישיבת פוניבז'. הגאון הגדול רבי שרגא שטיינמן שליט"א ראש ישיבות אורחות תורה וחבר מועצת גדולי התורה. הגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א רב מתחם אוסם. המשגיח הגאון הצדיק רבי בנימין פינקל שליט"א מנהל רוחני ישיבת מיר. כ"ק מרן האדמו"ר מרחמסטריוקא שליט"א. הגאון הגדול רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א, הגאון הגדול רבי שמאי קהת גרוס שליט"א חבר בד"ץ מחזיקי הדת. הגאון הגדול רבי יהודה אריה זילברשטיין שליט"א רב קהל חסידי גור בני ברק. הגאון הצדיק רבי צבי קאהן שליט"א רב קהל תוא"י בית שמש. יש לציין כי ב'דרשו' תכננו לערוך את מעמד התחלת העמוד היומי באולם הכנסיה הגדולה בווינה בהשתתפות מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א, לאחר שבת הקונוונשן של דרשו באירופה

מעמדי יסוד ל'עמוד היומי' נערכו במהלך השבוע בבתי מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א שחידדו: "דווקא בעת הזו, הדבר הכי חשוב זה שכל אחד יקבל ע"ע להתחזק בקביעות בלימוד התורה"

- למעלה מ-400 שיעורים חדשים ברחבי תבל, מאות קהילות קודש וכוללי ערב הצטרפו לתכנית החדשה • קהילות קודש המעוניינות להצטרף לתכנית יכולים לפנות למערכת 'קהילות לתורה' 0773138028 או במייל a0773138028@gmail.com
- מיטב השיעורים על 'העמוד היומי' בקו השיעורים של דרשו -077-2222666 שלוחה 5

המוני בית ישראל בעולם היהודי כולו יתחילו מחר את המשנה הראשונה במסכת ברכות "מאימת" ויצטרפו לכוח של כלל ישראל בלימוד העמוד היומי. בימים האחרונים נרשמו פניות רבות לסניפי דרשו בעולם של המבקשים לפתוח שיעורי העמוד היומי בקהילותיהם, ונכון לעכשיו למעלה מ-400 שיעורים יחלו להימסר החל ממחר יום ב', ר"ח חשוון. הלומדים שיחי' וכולו להיעזר בקונטרס 'עיון העמוד' בימים האחרונים נערכו מעמדים מרגשים בבתי גדולי ישראל:

לתורה' עם חלק מראשי הארגונים שבקשו ליישב יחד עם ראשי ומנהלי 'דרשו' לשמוע ולהבין את פרטי ומהלך התכנית החדשה, ואכן קהילות קודש רבות כאשר בימים אלו נבדקת האפשרות בקרב הקהילות איך וכיצד לנצל את ההזמנות הייחודית וההיסטורית לצרף עוד ועוד לומדים לצד פתיחת וייסוד שיעורים חדשים, דבר אשר יגרום ויביא בסייעתא דשמיא לריבוי ספסלי בתי המדרשות. יצוין שכסיוע לקהילות הוחלט ב'דרשו' לעמוד לעזר בהתאמת מודעות וכדומה להצלחת המטרה להוסיף לומדים ונבחנים. קהילות קודש המעוניינות להצטרף לתכנית יכולים לפנות ישירות למערכת 'קהילות לתורה' 0773138028 או במייל a0773138028@gmail.com

בהנהלת דרשו העולמית מספרים על שאלות רבות שהופנו לסניפים בעולם, וביקשו להבהיר כי לשאלת רבים, לימוד בכולל ערב נחשב לימוד מחוץ לסדרים, ולפיכך על החומר לימוד החודשי סך 15 דף ניתנת מלגה מלאה ע"ס של 270 שקלים בישראל. בהנהלת דרשו ביקשו להוסיף כי מקומות שיהיה בהם מספר לומדים נדרש, הנהלת דרשו תשקול לפתוח במקום נקודת מבחן, כאשר רישום כזה נעשה באמצעות מערכת נדרים פלוס.

ומעמד התפילה על ציונו של מרנא החתם סופר זי"ע, אולם בשל המאורעות הקשים שחווה עם ישראל במהלך שמחת תורה, הוחלט שלא לקיים את האירועים לעת עתה.

תכנית העמוד היומי תאפשר לכל יהודי להשתלב באחד מארבעת מסלולי הלימוד לשינון וחזרה או ללימוד עיון רשי תוס' ומראי מקומות, ולשכלל את ידיעותיו באמצעות חיבור 'עיון העמוד' שיו"ל דבר חודש בחודשו ומכיל את כל דברי הראשונים, מראי מקומות ומובאות חשובות.

כאמור נכון לעכשיו ביקשו להימנות על התוכניות כוללים רבים, בהם לא מעט כוללי ערב חשובים. כלל ראשי הכוללים חוזרים ואומרים שמדובר במסגרת הטובה ביותר ללימוד בכולל ערב הן כלימוד נוסף והן כדרך הנכונה ביותר לשינון, חזרה ולהרחבת הידיעות בש"ס. כמו כן נרשמת התעניינות מרחבת מצד ארגונים תורניים בכלל קהילות הקודש המעוניינים להצטרף לדרבון חברי הקהילה ללמוד ולשנן בתכנית החדשה, כלשדבריהם עצם הדבר שמדובר במסגרת השווה לכל נפש, מאפשרת ומדרבנת אותם לצאת עם הבשורה להגדיל תורה וידעיתה.

עוד לפני חג הסוכות נערכה אסיפה מיוחדת ביוזמת 'קהילות

"אלה ברכב ובחרב, בשגור ומטה. ואנחנו בך לבדך שמנו מבטח"

הרה"ג רבי אריה שטראוס שליט"א שנבחן על חצי ש"ס במסגרת קניין ש"ס ביום חמישי האחרון שיגר למערכת את השיר הבא אותו כתבה בתו

תורה, הפך לאבל יום שמחתנו
התייצבי לפני השם והפילי תחינתנו
ויעלו זכויות שקידת לילות כימים
להפוך דין שמיים עלינו לרחמים

אלה ברכב ובחרב, בשיגור ומטה
ואנחנו בך לבדך שמנו מבטח
יעלה קניין שם לפניך לעולה ומנחה
והושיעה נא הבוקה ודבוקה בך

בחזן תשכל חרב, היינו כעלה נידף
ובחדרים - דף ועוד דף
מול אימת צלמוזות ומרדף
תעמוד "תורה שלמדתי באף.."

רבים צרינו, קמים עלינו לשמד
בנפול חומה, בהישרף ממ"ד
בבוא עברה זעם, באין מעמד
בדף של גמרא קמנו ונתעודד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה

הנשיא הביא לו מספר טלפון, 'המספר שיש לכל נשיא בעולם, מספר החרום של נשיא ארצות הברית, ואני מביא לך גם אותו, אני רוצה שיהיה לך. אם פעם אתה צריך משהו - נישאר בקשר'. האברך עומד המום, 'מר קלינטון לא התכוונתי'

רבי אברהם מרדכי מלאך עם סיפור שאולי היה, שממנו נלמד מה לקחת מחודש תשרי

שנתחיל לדון אם היה או לא היה... בקיצור ככה, יהודי בן תורה באמריקה זכה והודיעו לו 'זכית!'
'במה?'

'שנשיא ארצות הברית יבוא אליך הביתה לרבע שעה'. הוא שומע והוא לא יודע אם לצחוק או לבכות. 'מה?? תגיד לי מה בדיוק אני אמור לעשות עם נשיא ארצות הברית רבע שעה? תביא לי את ר' חיים קנייבסקי אני מבטיח לך שיהיה לי יותר מעניין, או ר' ישעיה בן ר' משה. מה אני ידבר איתו? וכי אני יכול לפעול ישועות... אולי תמונה איתו. אבל במה נדבר רבע שעה?' אמרו לו, 'תגיד לו שלום, זה כבוד בשבילך וכבוד שלנו וכולנו מתכבדים יחד, אני יודע... מה כזה ענין? תמצא על מה לדבר'. 'באמת אין לי מה לגיד לו. ואגב אני גם צריך לקבל אותו יפה ואני גר באיזה חור סמוך ללייקווד. אני יצטרך לכבד אותו עם משהו ואין לי מה לתת לו, קצת עוגת שיש, רוגעלאך'.

תביא לו אוזני המן, קרעפלך, הוליפצקר, איזה מאכל יהודי... ועברו ימים והיום של הביקור מתקרב, ויום אחד האברך מקבל טלפון. 'הלו, אתה לא מכיר אותי אבל שמעתי שהנשיא הולך להיות אצלך בבית. תשמע טוב, אני מכיר אותו טוב, אני מכיר אותו כבר שנים, אני חבר כבר שנים לפני שהוא התחיל רציני בפוליטיקה, היינו ביחד כל השנים וגם כשרץ לקונגרס וכו' אני מכיר את הסיפור שלו, לפני הרבה שנים הוא היה בצבא האמריקאי והיה שם הימנון, קטע מוזיקה שהיה בצבא וזכור לי שהוא היה משוגע על הקטע הזה. אצלו ההמנון הזה היה פשוט מעיף אותו. הוא היה מזמזם אותו כל הזמן. קטע ממש יפה ומחמם. כבר עברו שנים ואין לו זמן לכלום. הוא מעורב כל הזמן בפוליטיקה, אני לא בטוח שהוא אפילו זוכר את המנגינה היום. אני מכיר את המנגינה ואם תוכל להשיג כמה כנרים אני ידאג שיקבלו את התווים וילמדו את השיר וינגנו בשבילו. אני מבטיח לך שאת תעשה לו ככה, באמת עשית את זה'. והנה האברך ואמר, 'כן, אני יעשה את זה', ההוא שלח לו את

נספר סיפור מיוחד שקראתי לאחרונה. לי אישית קשה להאמין שהסיפור אכן קרה אבל זה סיפור טוב, וכמו שאומרים, אם הסיפור טוב, מי צריך שזה יהיה אמת?

רבותי, ראיתי את הסיפור ונספר איך שראיתי אותו, והעיקר כמובן זה המוסר השכל, המוסר השכל הוא ממש ענקקקק. אז המעשה שהיה או לא היה. לפני שנים בזמן שקלינטון היה נשיא, למי שעוד זוכר, ואחד הארגונים הגדולים באמריקה עשו מכרז, או מכירה סינית. ואני לא יודע איך אבל משהו שמאוד מעורב בארגון הזה היה לו קשרים בבית הלבן ויצא לו לדבר עם קלינטון בכבודו ועצמו.

הוא הצליח לארגן פגישה עם קלינטון, ואמר לו ככה, 'אני רוצה לבקש ממך אם אפשר לבקש ממך רבע שעה מזמנך להיפגש עם בן אדם והמשמעות של ביקור כזה יכולה להיות בשביל ארגון הזה מיליון דולר'.

אומר קלינטון, 'דווקא יש לי קצת זמן פנוי', לנשיאים יש הרבה זמן. (עיין ערך נשיא טראמפ...). הוא שאל איך יעשו מזה מיליוני דולר? הוא הסביר שיעשו מכירה סינית ואמור להיכנס מיליוני דולר, ומה מוכרים במכרז? מי שנותן סכום מסויים יזכה בפרסים, והמתנה הכי גבוהה, ממש הגבוהה, תהיה ביקור מנשיא ארצות הברית אצלו בבית לרבע שעה. מי שיזכה יקבל ביקור של רבע שעה עם הנשיא אצלו בבית.

חושב הנשיא, 'רבע שעה אצל משהו בבית? אוקיי... אבל מה אם מי שיזכה יגור בקצה העולם?!'
'יש לך את המטוס שלך...'

הסכים הנשיא, 'אם זה יסתדר לי למה לא?'
זה היה כבר לפני האסון מגדל התאומים ונשיא היה עדיין יכול להגיע לביקור אצל אדם בבית, ולא היו צריכים להביא ביטחון חודש לפני עם כלבים להריח כל דבר.

ויהי היום ויהודי חרדי זכה בפרס הראשון, לכן קשה לי להאמין לסיפור הזה, כי אני לא זוכר כזה סיפור, אבל זה סיפור נחמד, חבל

שעושים עבור הנשיא, מה שהבאת לי לא היה בשביל הנשיא אלא בשבילי.

רבתי בוא נדבר ברור, אנחנו נמצאים באמצע חג הסוכות, חודש תשרי, מה עשינו מאז שימי הרחמים התחילו? כל אחד יענה, 'מה עשינו? מה לא עשינו!! מאז חודש אלול תוקעים בשופר, ואז קנינו סליחות ואמרנו סליחות. ואז הכנות לראש השנה. קנינו רימון גדול, ולא אחד אלא כמה, וגם ראש של דג, וקנינו ופעלנו אחרי ראש השנה עברנו לקרעפלק. רבותי אנחנו אווזים לקראת סוף הימים הקדושים. ומה הבאנו לימים האלו? מה הבאנו? הכל ביחד - קילו רימונים, כמה ראשי דג, ומסתם דגים בערך אכלנו חצי ים של דגים. ומבשר כמה פרות, דיר שלם של בהמות ביקרו אצלנו בחג. ותפוחי אדמה מדברים על שדה שלם. ומחזורים וכפרות ובקיצור הביקור היה מוראדיג. המלך הגיע לבקר ואנחנו הבאנו כל מה שכתוב בהוראות להביא.

אני לא מזלזל, אבל השאלה היא האם נוכל להביא למלך משהו בזמן שגומרים את הביקור הזה, משהו שכביכול מדבר אליו במיוחד, אליו אישית.

רבתי, להקב"ה בעצמו מדבר רק דבר אחד: התורה הקדושה. מגיע שמיני עצרת ושמתח תורה ואנחנו מרימים את הספר תורה הקדושה ואומרים: רבש"ע, את זה אנחנו הבאנו לך, היום טוב יסתים, כל הרימונים וראשי דג נגמרו, אבל נשאר רק דבר אחד: רבש"ע ביקרת אצלנו ואנחנו נכבד אותך עם משהו שמדבר אליך כביכול. זה לא היום טוב אלה התורה הקדושה. התורה שהבאת לנו בהר סיני. התורה שמלווה אותנו אלפי שנים ותמשיך ללוות אותנו. אין לנו שיר רק התורה זאת, לא נשאר שום דבר מהיום טוב רק התורה הזאת. אין לנו שיר, שום שירים נשארים, כזה יום טוב יפה, אבל מה נשאר? רק התורה.

הדבר היחיד שנוכל לקחת איתנו מהימים טובים זה התורה. עכשיו הזמן לקבל על עצמנו לקבוע שיעורי תורה, להתחזק בלימוד התורה. אשר על כן רבותי, בואו ונתחזק ונשכיל להשפיע מחודש תשרי על השנה כולה.

(אסדר לסעודתא)

התווים והוא סידר תזמורת קטנה, והגיע היום וקלינטון מגיע עם הצלמים. כמה תמונות ומתיישים. ועל השולחן יש שוקו של תנובה, רוגעלאך של אחווה... הוא מתחיל 'כבוד גדול בשבילנו שהנשיא הגיע אלינו הביתה וכו' וכו'. וקלינטון הלביש כיפה לכבודו, וכמובן אמר כמה הוא קרוב לעם היהודי. ואז אמר לו האברך, 'הייתי רוצה להעניק לך מתנה'. ונכנסו הכנרים. והתחילו לנגן. ומנגנים דקה ועוד דקה ועברו שבע דקות וכבר אווזים לקראת הסיום ורואים איך דמעה מתגנבת מהעין... השיר ריגש אותנו.

השיר נגמר וקלינטון מושיט לו יד. 'אני הולך לביקורים כאלו מבוקר עד ערב. מאז הייתי נשיא אני לא גומר עם ביקורים כאלו. וקיבלתי בכל ביקור כל מיני תפריטים שרק יכול להיות. אכלתי אוכל סיני ותאילנדי, יפני, צ'כי, וכו'. אני נוסע וכל ביקור שאני עושה מעלה לי עוד כמה קילו. בלי עין הרע אני כבר זקוק לדיאטה. הגעתי אליך ולא הצעת לי כלום, ראיתי מה שמת לי על השולחן... הבנתי שאוכל רציני לא נאכל, ציפית לכמה סופגניות כשרות. אבל תשמע, בשום מקום לא היה כמו פה - אתה הייתי היחיד שביקרתי והשקעת מחשבה לחשוב מה ישמח אותי באמת. לא בתור נשיא של אמריקה, אלא בתוך ביל קלינטון הבן אדם כמו שהוא. כל אחד יש לו תחביב משלו ואני משוגע על המוזיקה הזאת, אני מבין שאין לך רוה"ק וביירת איזה שיר אני אוהב. וסידרת את הכל ולזה אני רוצה לעשות לך טובה'.

הנשיא הביא לו מספר טלפון, 'המספר שיש לכל נשיא בעולם, מספר החרום של הנשיא של ארצות הברית, ואני מביא לך גם אותו, אני רוצה שיהיה לך. אם פעם אתה צריך משהו - נישאר בקשר'.

האברך עומד המום, 'מר קלינטון לא התכוונתי'. 'לא, לא, אתה לא מבין מה עשית לי פה. אתה חושב שסתם כיבדת אותי, אבל אתה הבאת לי משהו שמדבר אלי. כל שאר הדברים שאנשים הביאו מדבר לנשיא. זה מתאים כשמגיע הנשיא שיביאו לו אוכל כזה. או שטיח אדום. אם הנשיא מגיע מתאים לתלות דגל אמריקאי בבית מקדימה, מאחורה, הכל דברים

דווקא כאן שבאים מאות אנשים שיודעים את הסוד הזה, שמבינים שהם רק עושים פעולות קטנות ואת השאר ה' יתברך ישלים לבד, דווקא מאלו תבוא הישועה. רק ככה ננצח באמת

הרב ישראל היימן על המצב הבטחוני ועל הקשר לתיבת נח

חרדים על נפשם ועל נפש עולליהם. במציאות של כאב נורא על חרון אף ה' ומידת הדין שפגעה בנו, ילדים ומבוגרים אנשים נשים וטף.

בלבול ופחד הם התחושות הכי נפוצות בימים אלו. איש לא יודע מה ילד יום ומה יהיה מחר. השורות האלו נכתבות בצל תחילת הלחימה בדרום, במצב בו המוני בית ישראל

רבים מדברים בימים אלו על אמונה ועל הביטחון בה' יתברך כתרופה לתחושות הללו, וכדברי בעל חובות הלבבות בשער הביטחון ששלוות הנפש היא מיסודות הבוטח.

מאיך רבים מוצאים מזור לעצמם גם במעשים כאלו ואחרים המרפאים את נפשם בעת הזו. אם זה בסיוע לקהילה ואם זה במערכים התנדבותיים לתמיכה בכל אלו הפועלים בגזרת המלחמה עצמה. הם מרגישים שבזה הם לפחות עשו משהו כדי לעזור למערכה.

גם אני - כמו המונים עמדתי בתור בן כמה שעות לתרום דם למען הפצועים הרבים רח"ל וקיבלתי טלפונים מחברים ותלמידים לעזור בכמה תחומים במגוון נושאים. כמוכן שנרתמתי ונתתי את יכולותיי בכל מה שנצרכתי ובכל מה שיכולתי לעזור בו בזמן שעמדתי בתור הארוך לתרומת הדם ולצידי המוני בני ישראל אברכים ובחורים בני תשחורת שרצו לתת מגופם למען עם ישראל התפתח לידי וויכוח מעניין.

היה שם בחור מבוגר קצת שלא הצליח כל כך למצוא איך להעביר את זמן ההמתנה הארוך... הוא פנה לסובבים אותו ושיתף במחשבותיו: "אה, תראו את הערבות ההדדית, כמה מרנין לראות את השותפות בין בני ישראל, המונים המונים הגיעו להציל חיים ומוכנים לחכות גם כל כך הרבה זמן בשביל הזכות הזו".

הוא המשיך והאריך להסביר שם לכל מי שהיה מוכן לשמוע. "תראו את צוותי ההצלה ואת מתנדבי זק"א איזה עבודה מסורה הם עושים שם, ואת פעילי ארגוני החסד הרבים, אה, מי כעמך ישראל".

"הערבות ההדדית פועמת בלב של כולנו כפי שהתחייבנו בתורה הקדושה. והיא זו שמנתבת את כולנו להיטיב ולחמול על הבריות".

בשלב מסויים ניגש אליו יהודי שהיה לבוש במדי מד"א ושהיה מהאחראיים שם על כל המערך הגדול. הוא לא היה נראה כ'אברך' קלאסי... אבל את הדיבורים שיצאו מפיו בחרתי להעתיק אליכם כי מחמת האמת שבהם וההבנה היסודית שעולה מהם על כל המצב בו אנו שרויים.

הוא ביסס את דבריו על רבנו בחיי בפרשת נח אותה נקרא השבוע. לקוראינו היקרים אביא את הציטוט במלואו.

רבנו בחיי מתייחס שם לפלא של בניית התיבה על ידי נח. הצורה של התיבה וגודלה בדרך הטבע לא יכלה להכיל את כל בעלי החיים לאלפי סוגיהם וגודלם ולפי הטבע גם חמישים תיבות כאלו לא היו מספיקים להכיל את כל מי שהיה צריך להיכנס לתיבה. היה שם נס ופלא בצורת ההשתכנות בתיבה למשך שנה ארוכה של מבול.

וכאן שואל רבנו בחיי: **"ואולי תשאל בכאן כיון שהיה הדבר נס למה יצווה לעשות את התיבה מעץ הידוע ובמידות ידועות באורך ורוחב וקומה ולעשות שלושה מדורים תחתיים שניים ושלישיים**

והקב"ה יכול להצילם מבלי תיבה ושילכו על פני המים או יכול להפריח באוויר כי כל יוכל ולא יבצר ממנו מאומה?"

כלומר מדוע היה צריך את כל זה? אם ממילא יש כאן נס גדול למה צריך בכלל את ההשתדלות שלנו?

אלא שממשיך ומתרץ רבנו בחיי:

"והתשובה בזה, כי דרך התורה לצוות על האדם שיעשה כל יכולתו בדרך הטבע ומה שיחסר הטבע בהם ישלים הנס".

כלומר הקב"ה רוצה לעשות איתנו ניסים ונפלאות אבל הוא רוצה גם את 'התערותא דלתתא', שאנו ניתן משלנו את כל מה שאנו יכולים, אז הנס ישלים והקב"ה יעשה את שלו.

אבל רבנו בחיי לא מסתפק במילים הללו ומבאר לנו ביתר ביאור עם דוגמא מוחשית הלקוחה ממש מתשרי תשפ"ד...

"ועל דרך זה תמצא בכל הניסים בתורה אם תסתכל בהם כי אף על פי שהם ניסים מפורסמים יש בהם טבע במקצת. וזהו כעניין שתצווה התורה באנשי המלחמה שיצאו חלוצים לצבא גם הכתוב שאמר שים לך אורב לעיר מאחריה ומאחר שכל ענייני מלחמותיהם של ישראל היו על ידי ניסים גדולים מה יצטרכו למארב כמנהג האומות שמלחמותיהם נמשכות אחר הטבע? אלא בוודאי היו ראויים להתנהג בדרך הטבע וה' ישלים את מה שיחסר ועל כן באה המצווה בתורה בתיקון המערכות ודברים רבים כיוצא באלה".

כך הסביר אותו יהודי עובד מד"א לבחור המבוגר ההוא בהתלהבות.

אם תחשוב שההשתדלות הזו, העשייה שלך ושל עוד כל כך הרבה אנשים, היא זו שתנצח או תפעל משהו, אם אתה חושב שניתן להסתמך על אותם אלו שכל פעולותיהם נעשות בצורה של ביטחון על כוחם וגבורתם, הרי לך שאין שום סיכוי לנצח ככה, וודאי לא אויב נורא כל כך.

דווקא כאן שבאים מאות אנשים שיודעים את הסוד הזה, שמבינים שהם רק עושים פעולות קטנות ואת השאר ה' יתברך ישלים לבד, דווקא מאלו תבוא הישועה. רק ככה ננצח באמת.

הייתי מצפה לשמוע מילים כאלו ממשגיח נכבד בישיבה ולא מעובד מד"א... אבל כנראה שמי שיודע את המציאות האמיתית (ורק לא מכסה בכח את עיניו ומסמא את מחשבותיו ברעיונות כוחי ועוצם ידי), דווקא הוא יכול להגיע למסקנה הנפלאה הזו.

המערכה מוכרעת לא אצל אנשי החיל ולא אצל מקבלי ההחלטות למיניהם. המערכה מוכרעת אצל בורא העולם, הוא רק מבקש השתדלות.

מי שפועל את פעולותיו לשם השתדלות מתוך ידיעה נכונה הוא מכריע את המערכה ולא מי שחושב שהוא עצמו פועל ועושה, לדברים אלו אין שום ערך.

יראה ה' בצרת עמו וישוע את עמו ישראל בכח התורה והתפילות במהירה.

דוד המלך אומר בתהילים (קכג, ב): "הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם". זהו האופן שבו צריך כל יהודי לגשת לתפילה. העבד יודע שהוא תלוי לחלוטין באדון, ואין לו שום דרך לקבל שום דבר שנחוץ לו אלא מן האדון

המשפיע הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על איך צריך להתפלל בשעת צרה

ועל הויטמינים שיחזקו את הגוף, הוא לא נושא עיניו "כעיני עבדים אל יד אדוניהם".

הוא סומך על זה וסומך על זה, וגם הולך להתפלל. ומאחר והוא מתפלל, נותנים לו אלף דולר משמים. זו מתנה מאוד יפה, אבל זה רק "אלף דולר".

לעומת זאת, אדם שניגש לתפילה מתוך אמונה שלמה שרק הקב"ה יכול לתת לו את מבוקשו ולהושיעו - תפילתו מתקבלת ביותר בפסוק בתהילים (קמה, יח) נאמר: "קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראוהו באמת", וקשה: וכי כשיש לאדם חולה בתוך ביתו ר"ל, הוא לא מתפלל "רפאנו" באמת? כשהוא רוצה להבין תוספות הוא לא מתפלל "אתה חונן" באמת? אם כן, מה פירוש "באמת"? מתרץ הרב בידרמן, שוב על ידי משל קצר: אדם אחד נכנס לרופא עיניים בקופת חולים, ומתלונן שכבר כמה ימים הוא חש כאב עינים, שאינו חולף אלא מתגבר. הרופא עורך בדיקה קצרה, ואומר בסבר פנים חמורות: "אתה סובל מבעיה רפואית מאד נדירה. אם לא תטופל תוך חודש על ידי רופא מומחה ביותר, שיש לו ניסיון בשטח הספציפי הזה - אתה תהיה עיוור".

הבן אדם מרגיש שהאדמה רועדת תחת רגליו. כשהוא חוזר לעשתונותיו, הוא שואל בחרדה: 'איפה יש רופא מומחה שיוכל לטפל בבעיה שלי?'

אומר לו הרופא: 'יש בעולם כולו רק שני רופאים מומחים לזה, אחד בלונדון ואחד בניו יורק'.

הבן אדם טס מיד ללונדון, נכנס למזכירות ומבקש תור דחוף. לאחר דקה וחצי של הקשה על מקלדת מודיעה לו המזכירה: 'קבעתי לך תור לעוד שלשה חודשים'.

הוא מזדעק: 'מה? שלשה חודשים?! עוד חודש אני מאבד את הראיה!'

הוא מנסה להתעקש. קצת מבקש יפה, קצת מרים את הקול, אבל עמוק בלב הוא יודע שלא אבדה תקוותו. גם אם הם לא יסכימו, לא נורא - יש עוד רופא בניו יורק.

אנחנו לא רוצים להיות כמו אותו אדם. אין 'רופא' מבלעדי אלקינו. רק הקב"ה יכול לעזור לנו ולהושיענו, בכל ענין ובכל עת.

כאשר אנחנו מודעים לאמת היסודית הזאת, התפילה שלנו נראית אחרת - אנחנו קוראים אל הקב"ה "באמת".

(אוחילה לא-ל)

דוד המלך אומר בתהילים (קכג, ב): "הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם, כעיני שפחה אל יד גבירתה, כן עינינו אל ה' אלקינו".

זהו האופן שבו צריך כל יהודי לגשת לתפילה. העבד יודע, שאם אדונו לא יתן לו מזון - הוא יישאר רעב, ואולי אף ימות מרעב. אם האדון לא יתן לו בגד ללבוש, לא יהיה לו בגד. העבד יודע שהוא תלוי לחלוטין באדון, ואין לו שום דרך לקבל שום דבר שנחוץ לו אלא מן האדון. משום כך, עיניו של העבד נשואות אל האדון, ורק אל האדון.

רבי אלימלך בידרמן שליט"א ממחיש את הדבר במעין-משל: אדם אחד איבד את כל נכסיו, ונקלע לחובות עצומים של מיליוני דולרים. הנושים מאימים עליו וממררים את חייו, ברצותם לקבל בחזרה את כספם. במצוקתו, הוא פונה אל יהודים עשירים, ומבקש מהם לסייע לו. עולה האיש אל העשיר הראשון, ומקבל חמש מאות דולר. השני נותן נתינה ממש יפה, אלף דולר.

בואו ננסה להבין מה מתרחש במוחו של העשיר. הרי אתה מיליארדר. אתה שומר תורה ומצוות, ואתה יודע את גודל מצות "והחזקת בו". אתה גם יודע שלא תפסיד מנתינת צדקה. להפך, יתקיים בך "למען יברכך ה'". הכל אתה יודע. אז למה הסכום הנאה ביותר שאתה נותן הוא רק אלף דולר?

התירוץ פשוט. הוא יודע: כמו שהוא בא אליי, כך הוא מגיע אל עוד כמה וכמה עשירים. אם כל אחד יתן לו אלף דולר, הוא יצליח איכשהו לעמוד על רגליו.

לעומת זאת, נתאר לעצמנו את העשיר הזה נקלע למעבה היער, ופתאום הוא רואה את הנושא - אדם גברתן ואלים - תופס את העני האומלל, ואומר לו: 'או שאתה מביא לי את הכסף, או שאני הורג אותך במקום!'

בלי שום היסוס כלל, העשיר יתן לו את כל הכסף מיד. למה? כי הוא יודע שהוא היחיד שיכול עכשיו להציל את חייו של האדם הזה. אם הוא לא יסייע לו - הלה ימות!

אנחנו צריכים להתפלל באופן של "הנה כעיני עבדים... כן עינינו אל ה' אלקינו" - בידעה ברורה, שרק הוא יתברך יכול להציל אותנו.

אם אדם טועה וחושב שפרנסתו תלויה בחוש המסחרי המעולה שלו או במשכורת שנכנסת כל חודש כמו שעון, הוא בבעיה.

אם הוא סומך על האנטיבייטיקה שתרפא את דלקת הגרון,

אדרבה, כעת, כשראינו כיצד הקב"ה יכול לסגור את עיני הצבא כולו, את עיני כל מומחי הבטחון, מהרמטכ"ל וראש הממשלה ועד הקטן שבחיילים ובמשטרה, אנו לא רק יודעים, אלא גם מרגישים, שהקב"ה הוא מסובב כל הסיבות, נוטל את כולם כבובות על חוטים...

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א על "הנהגת היחוד"

וכן, אנו מאמינים "באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים. והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים". אנו צריכים לעשות את המוטל עלינו, לקרוע שערי שמיים, להתחזק בכל דבר הטעון חיזוק ובד בבד לנהוג בכל דרכי ההשתדלות שמומחי הבטחון ופיקוד העורף ממליצים עליהם ולהיות סמוכים ובטוחים שאנו מצויים בידיים טובות, תחת כנפי אברתו של אבינו האב הרחמן, המנהיג את עולמו בחסד וברחמים. אולי כעת איננו מבינים, אך לבסוף נבין.

ידועים דברי הגר"א ז"ל על הזמן הנורא של 'שלוש שעות', עליו אנו אומרים "הושע נא שלש שעות. הושע נא". כאשר הכל ייראה כנחרב, חסר הגיון. האמונה תהיה קשה מנשוא, התהליך - לא מובן. רק אלו שיאחזו בחבל האמונה בכל כוחם, יחזיקו מעמד.

אדרבה, כעת, כשראינו כיצד הקב"ה יכול לסגור את עיני הצבא כולו, את עיני כל מומחי הבטחון, מהרמטכ"ל וראש הממשלה ועד הקטן שבחיילים ובמשטרה, אנו לא רק יודעים, אלא גם מרגישים, שהקב"ה הוא מסובב כל הסיבות, נוטל את כולם כבובות על חוטים, ומי שאמר והיה עולם קובע בתורה שבעל פה, שמה מגן ומה מציל? "תורה מגנא ומצלא". ומי מנצח במלחמות את אויבי ישראל? "א"ר יהושע בן לוי, מאי דקתיב: עמדות הוי רגלינו בשערין ירושלים? מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה [וינצחו]? שיערי ירושלים, [לפי] שהיו עוסקים [בה] בתורה (מכות י, א). זה בדיוק הזמן להעריך באמת ובתמים את לימוד תורתם של רבבות בני הישיבות ואברכי הכוללים. צבא ובטחון? הרי אם הקב"ה רוצה, אפשר להרוג מאות אנשים עם בלונים על מצלמות הגדר, עם אופניים ואופנועים, עם בריונים ערביים חסרי הכשרה ונסיון קרבי. אם כך, מי מנהל כאן באמת את העולם, לומדי התורה שומרי קרתא, או מעצמה צבאית גדולה ועצומה ככל שתהיה?!

במקרה, או כפי שאנו מגדירים זאת בצדק: בהשגחה פרטית, הגעתי השבוע אל איגרת תימן. זאת האגרת הנודעת ששלח הרמב"ם ז"ל לתימן, כאשר הופיע שם נביא שקר, ובעקבותיו החלו גזירות שמד מזעזעות. הנה כמה קטעים מאותה אגרת, שכדאי מאד מאד לקרוא, לחזור ולקרוא, בעיקר להפנים. הרמב"ם מדבר אמנם על גזירות שמד רוחניות, אך קטעים אלו אקטואליים גם לענייננו:

וכבר יעד ה' יתעלה יעקב אבינו, שזרעו, אף על פי שישפילוּם האמות וינצחום - הם ישארו אחריהם. אמר יתעלה: "והיה זרעך

עד כה פורסם על יותר מ-1300 נטבחים יהודים ל"ע, שנרצחו באכזריות נוראית, כשרוב רובינו לא שמעו עדיין כיצד הם הוצאו להורג ומה עבר עליהם עד שמצאו את מותם. כעת, כשדמ יהודי נשפך כמים, בשעה שאנו שמחנו בכל לב עם התורה הקדושה בחג שמחת תורה, האם הגענו לסוף הסיוט או שמא רק לתחילתו? מה יעבור עלינו בשבועות הקרובים? האם נראה בנצחוננו של שר של ישראל על שרו של ישמעאל, או שמא אנו רק בתחילת דרך החתחתים הנוראית, כפי שנאמר בחז"ל: "אמר בלעם, משבעים לשונות שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא שם שמו לאחד מהם אלא לישראל, הואיל והשנה הקדוש ברוך הוא שמו של ישמעאל לשמו של ישראל, אזי מי יחיה בימיו!!!" (פרקי דרבי אליעזר פרק ל).

האם אנו לקראת חזית גלויה עם החמאס הרצחני, או שמא זאת תחילת מלחמת עולם עם החיזבאללה, ובעיקר עם איראן, 'מלך פרס' עליו כתבו חז"ל בחרדה במקומות רבים? ומה עלינו לעשות?

כידוע בספה"ק, ישנם בעולם שתי הנהגות, "הנהגת המשפט" ו"הנהגת היחוד". בהנהגת המשפט נוהגים עמנו כפי מעשינו ואילו "הנהגת היחוד" היא הנהגה בה הקב"ה מנהיג את עולמו לפי חשבונות וסתרי שמים, בהנהגה הידועה רק לו ית"ש, שאינה קשורה במישרין למעשי בני האדם, עד לתכלית הנרצה. הגה"צ רבי דן סגל שליט"א הגדיר זאת, בזמן מגפת הקורונה המסתורית, מסתורית מבחינה רוחנית, בשם מרן החזו"א זצוק"ל, ש"יש דברים שהם לפי התוכנית של 'ששת ימי בראשית' ולא רק ענין של גזירת שעה", והוסיף המשגיח שליט"א ואמר: "המצב שאנחנו נמצאים בו, מגפת הקורונה, הוא מהדברים שאכן נכללים בהגדרה זו שהם 'התוכנית של ששת ימי בראשית'.

הוי אומר. היו חשבונות שמים עמוקים והנהגה מיוחדת ונסתרת בכל מאורעות הקורונה.

כעת ישנה הנהגה נסתרת של הקב"ה במלחמה נוראית עם שרו של ישמעאל, הסתר פנים לא טבעי בעליל, כשכולנו רואים בחוש כיצד מדינה הנחשבת למעצמה בטחונית וצבאית, סגרה את עיניה ולא ראתה מאות מחבלים רצחניים חולשים על שטחה וטובחת באנשיה, קיום מוחשי לפסוקי האזינו: "כי גוי אבד עצות המה ואין בהם תבונה. איכה ירדף אֶחָד אֶלֶף וְשָׁנַיִם יִנְיִסוּ רִבְבָהּ, אִם לֹא כִּי צוּרָם מְכָרָם וְה' הַסִּגִּירָם".

אתם לחזק קצתכם לקצתכם, ולאמץ ולזרז הגדולים לקטנים, והיחידים להמון, ותחברו אמתכם על דבר אמת שלא ישתנה ולא יופר, ולהרים קולכם באמונה שלא תפול לעולם ולא תשחת, והוא להודיע לרבים שהקדוש ברוך הוא הוא אחד ולא כשאר האחדים, ולהודיע שמשה הוא נביא ומדבר עמו, והוא אדון כל הנביאים, והוא שלם מכלם, והוא המשיג מהקדוש ברוך הוא מה שלא השיג אחד מכל הנביאים לא לפניו ולא לאחרי, ושספר תורה זה כלו "מבראשית" עד "לעיני כל ישראל" הוא דבור מאת הבורא יתברך למשה רבינו, שנאמר (במדבר י"ב ח'): "פה אל פה אדבר בו". ושארין להפר ולא לשנות ולא להוסיף ולא לגרע לעולם, ושלא תבא מאת ה' תורה זו לתת ולא צווי ולא אזהרה. וכמו כן זכרו מעמד הר סיני שצונו הקדוש ברוך הוא לזכרו תמיד, וגם הזהירנו מלשכחו אותו, וצונו ללמד אותו לבנינו כדי שיגדלו על תלמודו, הוא מה שנאמר (דברים ד' ט' - י'): "רק השמר לה ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל מי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחרב". וראוי לכם, אחינו, שתגדלו בניכם על המעמד ההוא הגדול, ותספרו בתוך קהל ועדה גדלתו והדורו שהוא עמוד שהאמונה סוכבת עליו, והטענה המביאה לידי אמת, וגדלו המעמד ההוא על כל גדולה כמו שגדלו הקדוש ברוך הוא, שנאמר (דברים ד' ל"ב): "כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך". ודעו אחינו בבטחית הזאת ובסברה הזאת, שהדבר הגדול הזה שנראה במציאות שהעיד עליו מבחר כל העדים שלא היה מקדם כמוהו וכן לא יהיה אחריו כמוהו, והוא שתשמע אמה אחת בכללה דבור הקדוש ברוך הוא ושתראה כבודו עין בעין, ודבר זה היה שתתחזק האמונה חזק שלא ישנהו משנה, ויגיע לנו על ידי האמת כדי להעמיד רגלינו לבל ימעדו אשורינו בעתות כאלו, כשיתחדש שום רגז או שמד על יהודים חס וחלילה וכשתתגבר יד האנס, שכן כתוב (שמות כ' כ'): "כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו", כלומר שזה הנגלה עליהם בענין זה, כדי שתעמדו בכל נסיון שיפגע בכם באחרית הימים, שלא יזוז לבבכם ולא תחטאו. ואתם, אחינו, היו על ברייתכם קיימים ונדתכם מחזיקים ועל אמונתכם נוהגים ועומדים.

וכך כתב הזוהר הקדוש (בתרגום ללשה"ק): "ואז יתעורר הקב"ה עליהם, וזה שנאמר: 'כי זבח לה' בבצרה', שהיא עירו של אדום, שישמיד אותה לגמרי וישמיד את בני ישמעאל ממנה וישבר את כל הכוחות של שרי האמות של מעלה, ולא ישאר כח לשום שר של מעלה מאיזה אמה בעולם, אלא כוחם של עם ישראל בלבד".

- במהרה!!

כעפר הארץ", רצונו לומר שהם עם היותם שפלים כעפר, מדרך כף רגל לכל - לסוף ינצחו ויגברו. ועוד, על צד המשל, שהעפר בסוף יעלה על דורכו וישאר אחריו. וכבר באר ישעיהו עליו השלום והודיענו מפי ה', שזאת האמה בזמן הגלות, כל מי שישתדל לנצחה ולהתגבר עליה - תעלה השתדלותו, גם יכול יוכל, ולסוף יעזרה ה' וירפא מחץ מכתה. אמר: (ישעיהו כא ב): "חזות קשה הגד לי הבוגד בוגד והשווד שווד עלי עילם צורי מדי כל אנתה השבתי".

וכבר ערב לנו ה' יתעלה על ידי נביאיו, שלא נאבד ולא נכלה, ולא נחדל מהיות אמה חשובה ומעלה, וכמו שאי אפשר בטול מציאות הבורא יתעלה - פן לא יתכן אבדתנו מן העולם. אמר: (מלאכי ג ו): "כי אני יהוה לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם". וכן בשרנו והבטיחנו, יתעלה שמו, כי מן הנמנע אצלו שימאס בנו כלנו, ואף על פי שנמרה את פיו ונעבר על מצוותיו. אמר: (ירמיהו לא לו): "פה אמר יהוה אם ימדו שמים מלמעלה ויחקרו מוסדי ארץ למטה גם אני אמאס בכל זרע ישראל על כל אשר עשו נאם יהוה" ובה עצמו הקדים להודיענו בתורה על ידי משה רבנו ע"ה, אמר: (ויקרא כו מד): "ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם".

ואתם, אחינו, חזקו ואמצו והשענו על הפסוקים האלה האמתים, ואל יבהילו אתכם השמדות אם תכפו אתכם, ואל יפחיד אתכם תקף יד האויב עליכם וחלישת אמתנו, שכל הענין הזה אינו רק נסיון ובחינה להראות אמונתכם וחיבתכם בעולם, ושלא יחזיקו בדת האמת בעתות כאלו אלא החכמים יראי ה' מזרע יעקב, הזרע הטהור והנקי שנאמר עליהם (יואל ג ה'): "ובשרידי אשר ה' קרא", באר שהם יחידים והם האנשים שעמדו אבותם על הר סיני, ושמעו הדבור מפי הגבורה, ושלחו ידיהם ואמונתם לברית וקבלו על עצמם המעשה והקבלה ואמרו: כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע! וחיבו דבר זה עליהם ועל הבאים אחריהם, שכן כתוב (דברים כ"ט כ'): "לנו ולבנינו עד עולם". וכבר הבטיחנו הבורא יתברך כאדם הנכנס ערב לחברו ודי לנו בערבותו, והודיענו שכל מי שעמד על הר סיני שהם מאמינים בנבואות משה רבינו בכל מה שבא על ידו, הם ובניהם ובני בניהם עד עולם, שכן אמר הקדוש ברוך הוא יתברך (שמות י"ט ט'): "הנה אנכי בא אליך בעב הענן ושמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם". לפיכך יש לדעת, שכל מי שנטה מדרך הדת הנתונה במעמד ההוא שאינו מזרע האנשים ההם. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה על כל המסתפק בנבואה: לא עמדו אבותיו על הר סיני! המקום יצילנו ויצילכם מן הספק, וירחיק ממנו ומכם המחשבות המביאות לידי ספק ולידי מכשול!

והרמב"ם ממשיך ומחזק, מבהיר ומסביר את מצבנו:

לפיכך, אחינו כל ישראל הנפוצים בקצוות הארץ, חייבים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
 שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

ה'כתב סופר' קם תכף ומיד ממיטתו בגבורה ובהתלהבות וקרא למשמשו, כשהוא מצוה עליו לגשת תכף ומיד אל ראשי הקהל שיעוררו את כל יהודי העיר, אנשים נשים וטף, ללא יוצא מן הכלל, ועל אף השעה המשוונה שבאמצע הלילה, יתאספו כולם אל היכל בית הכנסת המרכזי

וא-ל כביר לא ימאס תפילת רבים

קם ונסע אל עיר הבירה בודפסט. בשתדלנות מיגיעת ומפרכת בכל דרך אפשרית נפגש עם שרי המלוכה מהדרגים הגבוהים ביותר, וניסה לשכנעם כי היהודי חף מפשע, אולם שר העיר לא היה מוכן לשמוע דבר. הוא שם על כך את כל כבודו, ונלחם כאריה על ביצוע גזר הדין רח"ל.

כשנוכח ה'כתב סופר' שהמצב בכי רע וששתדלנותו וטרחתו אינם מועילים מאומה, חזר לפרשבורג, והגיע לביתו שבור ורצוף באישון לילה האחרון שלפני ביצוע גזר הדין. כל גויי העיר המתינו בצפייה דרוכה למחרת בבוקר, עת יתאספו יחדיו בכיכר העיר, לחזות בעונש הכבד המוטל על היהודי הנבזה שהעז להתעסק עם ארנקו של מושל העיר.

בשעה מאוחרת מאד בלילה, הניח ה'כתב סופר' את ראשו הקדוש על יצועו, כשהוא לאה ויגע מכל עמל וטרחת הימים האחרונים, כשכולו אפוף דאגה רבה וצער נורא על גורלו המר של איש ישראל כשר וישר מבני קהילתו החשובה. עשתונותיו נבוכו: מה עוד ניתן לנסות לעשות להצלתו של האיש שעוד לא ניסינו? מתוך מחשבות ודאגות שכאלו נפלה עליו תרדמה, והנה מגיע אליו בחלום הלילה, אביו הקדוש מרן ה'חתם סופר' ז"ע, והנה רואה הוא את פני אביו זועפות עליו.

הוא רעד ופחד מפני אביו הקדוש שהתקרב אליו בפנים קשות. 'היתכן?' זעק ה'חתם סופר' על בנו מנהמת ליבו, 'יהודי חף מפשע צועד אל מותו, משאיר אחריו אישה וילדים חלילה, ואתה שוכב על מיטתך, ואינך פועל להצלתו?'

ה'כתב סופר' נבהל לשמע תוכחת אביו הקדוש, והחל בוכה בכי נורא: 'הלא כל אשר ביכולתי עשיתי, ואף מעבר למה שיכלתי. לא חסכתי בשום טרחה, יגיעה ועמל כדי להצילו. וכי ישנה איזו דרך נוספת שעדין לא ניסיתי?' שאל הכתב סופר כשכולו רוטט מבכי.

'יש ויש', ענה לו אביו ה'חתם סופר' בנחרצות, 'מדוע אינך מתפלל? דאווענענן! דאווענענן! בלילה שכזה לא ישנים!' פסק ה'חתם סופר'.

ה'כתב סופר' קם תכף ומיד ממיטתו בגבורה ובהתלהבות וקרא למשמשו, כשהוא מצוה עליו לגשת תכף ומיד אל ראשי הקהל שיעוררו את כל יהודי העיר, אנשים נשים וטף, ללא יוצא מן הכלל, ועל אף השעה המשוונה שבאמצע הלילה, יתאספו כולם אל היכל בית הכנסת המרכזי לתפילות וזעקות להצלת נפש

סיפור מדהים ומפעים התרחש בזמן ה'כתב סופר' זצ"ל שכיהן כרב בפרשבורג לאחר הסתלקות אביו ה'חתם סופר' זצ"ל, וכך ארע הסיפור:

באחד מבתי העסק היהודים שרת גוי ערל אחד, שהיה אדם נבזה רע מעללים.

יום אחד ראה המשרת את שר העיר מתהלך ברחובות העיר לעניני עסקיו. הצליח בערמומיות לשלוף את ארנקו התפוח של השר ולברוח. כשקלט המושל את שהתחולל עימו, כך לאור יום מבלי ששם ליבו לכלום, חמתו בערה בו. חוצפה שכזו לא העלה על דעתו שעלולה לקרות עימו, הוא לא היה מסוגל לעכל פגיעה שכזו וציוה על המשטרה לתפוס את הגנב בכל מחיר.

חיש מהר יצאה הפקודה, ושוטרים התפרסו על פני כל העיר בחיפוש מדוקדק אחר הגנב - עד שימצאו!!

כשקלט הגוי הרשע שמצבו בכי רע ואין לאן לברוח, החליט כדרכם של גויים שונאי ישראל, לחלץ עצמו מצרתו על גבו של היהודים בעל הבית שלו. כך - חשב לעצמו - אתפטר משתי צרות גם יחד: גם מן הארנק הבווער הזה, שהמחזיק בו מובל הישר אל הגרדום, וגם מן היהודון הזה המעביד אותי קשות.

הלך אפוא הגוי והטמין את הארנק במקום סתר בביתו של מעבידו היהודי, ואכן לא חלפו מספר ימים והגיעה פלוגת שוטרים שעברו מבית לבית בחיפוש אחר הארנק האבוד. לאחר בדיקה קפדנית נמצאה הגניבה בביתו של היהודי המופתע והנדהם, שידיו נאסרו תיכף ומיד בשלשלאות של ברזל.

הוא בכה במר נפשו על חפותו, אך כמובן שבכיו לא הועיל לו כלום, אם הגניבה נמצאה בביתך, הרי אתה הוא הגנב, פסק מפקד הפלוגה! היהודי הובהל מיד בבושת פנים אל בית הסוהר, ודינו נחרץ במשפט מהיר למוות בתליה על הגרדום בכיכר העיר, למען ישמעו וייראו!

משהגיעה השמועה לאזני ה'כתב סופר' נחרד והזדעזע על הרצון להרוג איש ישר וכשר שכזה, בעל משפחה, על לא עוול בכפו, ונכנס מיד בעבי הקורה כשהוא מפעיל את כל קשריו, ושולח את טובי העסקנים לנסות למשוך בחוטים הנכונים, אך ללא הועיל. גם מעטפות עם שוחד משומנות היטב נשלחו לכל מי שהיה צד כלשהוא שיוכל לעזור, אבל חמתו של המושל כה בערה בו שלא היה ניתן להרגיעו.

משראה ה'כתב סופר' שבפרשבורג נסגרו כל השערים בפניו,

ה'כתב סופר' ניגש לבימה, הרים קול זעקה ואמר: 'ניסינו כוחנו בכל הדרכים והאמצעים האפשריים, אך נראה שהכל סגור ומסוגר בעדנו, אבל אצל הקב"ה אף פעם לא סגור, שערי דמעות לא ננעלו!' למותר לציין את התפילות והבכיות שהיו באותו הלילה בבית הכנסת, כשבשמים מצטרף אליהם ה'חתם סופר'.

וא-ל כביר לא ימאס תפילת רבים. אכן נקרעה הגזירה, ולמחרת בעת שהלכו לבצע את גזר הדין, החליט השופט לחקור את המשרת הגוי שבבית היהודי, והלה שלא התכוון לחקירה נשבר מיד והודה, וכך העלה המשרת לגרדום, והיהודי ניצל ושב לביתו. אכן, תפילה אמיתית לא שבה ריקם. (אוחילה לא-ל)

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

איך החמור של בנימין הסכים ללכת כשעל גבו גביע שאינו שלו?

קידושין דף ס"ד

בשכר שהרכבתך על החמור

והנה ליוסף היתה תכנית לצער את אחיו ע"י הטמנת הגביע וכו', רק שלא ידע אם מהשמים יסכימו איתו, ולכן שם את הגביע על החמור באמתחת בנימין, ובדק אם מהשמים יתנו לחמור ללכת עם חפץ גנוב [וודאי שבשבטי י-ה היה נוהג דבר זה], וכשראה שהחמור הולך, מיד "אמר לאשר על ביתו קום רדוף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם רעה תחת טובה", וליכא מידי דלא רמיז באורייתא. (ועיין אגרא דכלה קסה: שמיישב בדרך אחרת באופן נפלא).

(קב ונקי)

"והאנשים שִׁלְחוּ הֵמָּה וְחַמְרֵיהֶם" (בראשית מ"ד, ג'). בזוהר (ח"א קצג.) מקשה שכיון שהם הלכו מדוע התורה צריכה לכתוב שגם חמוריהם הלכו, ועי"ש מש"כ. וכתב בספר קהלת יצחק לבאר הדבר בשם רבי אליעזר יצחק זצ"ל חתנו של הגר"ח מוולאזין זצ"ל, ע"פ הגמ' בתענית (כד.) שלרבי יוסי דמן יוקרת היה חמור שעומד להשכרה לעבודה, ובכל סוף יום עבודה היו שמים עליו את התשלום והיה חוזר לבית אדונו, ואם היו נותנים לו יותר או פחות לא היה בא, יום אחד שכחו עליו זוג סנדלים ולא זו ממקומו עד שנטלו זאת ממנו והמשיך ללכת.

* תוכנית יומית מענייני דיומא בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

ביסקוויטים שרויים בכוס תה - האם מברכים על התה 'שהכל'?

תחילה על המאכל; ברם, לאחר שבירך על המאכל אינו רשאי לברך גם על המשקה, שהרי מעיקר הדין הוא נפטר בברכת המאכל; ולכן, יברך תחילה על המאכל, ואז יברך 'שהכל' על דבר אחר, ויפטור בכך את המשקה. ואם אין באפשרותו לעשות כן, יברך תחילה 'שהכל' וישתה מעט, ולאחר מכן יברך 'מזונות' על המאכל [משנ"ב קסח, סה, ושעה"צ סא ר"סג]

השורה מיני מזונות במשקה - אם כוונתו לשם אכילה בלבד, והמשקה נועד רק להטעים את המאכל, יברך על המאכל בלבד. ואם כוונתו גם לשם שתיה - לדעת ראשונים רבים, אינו צריך לברך על המשקה; אך יש מגדולי האחרונים שסובר שצריך לברך גם על המשקה, ולכתחילה ראוי לנהוג כדעתו. והואיל וברכת 'מזונות' קודמת לברכת 'שהכל', עדיף שיברך

מרק גריסים - כמה ברכות מברכים ובאיזה סדר?

המתאימה למרק, ויאכל ממנו מעט, ללא מיני הדגן; ולאחר מכן יאכל ממיני הדגן שבתוכו, ויברך 'מזונות'. ויש אומרים, שעדיף שלא לברך על המרק, אלא לברך 'מזונות' על מיני הדגן, ולברך על דבר אחר 'שהכל' או 'האדמה', כפי ברכת המרק, ולפטור בכך את המרק.

מרק שמעורבים בו מיני דגן, אף אם התבשלו יחד - כגון מרק שמעורבים בו גריסים שברכתם 'מזונות' (ראה במקורות) - הדגן אינו טפל למרק, ואינו נפטר בברכתו; ומאידך, יתכן שגם המרק אינו טפל לדגן, ואינו נפטר בברכתו, כיון שכוונת האוכל היא הן לאכילת מיני הדגן והן לשתיית המרק, ומחמת כוונה זו צריך לברך על שניהם. ולכן, למעשה, יברך 'שהכל', או 'האדמה', כפי הברכה

[בו"מ דרשו קסח, 58; וראה משנ"ב רח, טו; וראה עוד בו"מ שם, 12]

האם מברכים על החלב המעורב ב'דגני בוקר'?

לכמות הנדרשת להטעמתם ולריכוכם - הרי שיש לו שתי כוונות עיקריות, הן לאכילה והן לשתייה, ולכן צריך לברך גם על החלב. והדבר מצוי בקרב ילדים, שמעוניינים לשתות לאחר האכילה את הכמות הגדולה של החלב הנותר, אשר הומתק על ידי הדגנים. וראה לעיל, בנוגע לברכה על משקה הבא יחד עם אכילת מיני מזונות.

האוכל 'דגני בוקר' המעורבים בחלב, אם עירב בהם רק מעט חלב במטרה להטעים את הדגנים, או לשם ריכוכם, כדי שיהא קל לבולעם - החלב נחשב כטפל למיני הדגן, ואינו מברך אלא על הדגנים. ואף אם מרווה את צמאוננו בחלב המעורב בדגנים, אינו מברך עליו, כיון שעיקר כוונתו היא לאכילת הדגנים. אולם, אם עירב בדגנים כמות גדולה של חלב, הרבה מעבר

[בו"מ דרשו קסח, 58]

* פירוורי לחם, קמח מצה וכדומה, ברכתם 'המוציא', ואף אם לא ניכר שמקורם בלחם, כיון שכל עוד לא נעשה בהם שינוי אחר מלבד הפירור או הטחינה, 'שם' לחם עליהם.
* פירוורי לחם שבושלו, או טוגנו בשמן עמוק - פירור שיש בו 'כזית', ברכתו המוציא, ופוטור פירורים שאין בהם כזית הנאכלים לאחריו. ופירור שאין בו כזית, אם אם ניכר שהוא לחם, ברכתו 'מזונות'.
* מאכל 'מצה פְּרִי', העשוי משברי מצה הבלולים בביצה ומטוגנים במעט שמן: יש אומרים, שברכתו 'המוציא'; ויש אומרים, שברכתו 'מזונות'. ויש אומרים, שראוי לאוכלו רק בתוך סעודת פת

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להרוס מבנה ישן של בית כנסת אשכנזי כאשר קיים בסמוך בית כנסת ספרדי?

חדש, הוא אף כשקיים מקום חלופי (שאינו בית כנסת) לתפילת הציבור, כגון אולם אירועים שהושאל לצורך הענין. ויש שכתב, שאם שכרו מקום שישמש כבית כנסת עד להקמת מבנה חדש - מותר להרוס את הישן לאלתר. כמו כן, אם קיים במקום בית כנסת נוסף המכיל ברווח את כל המתפללים - מותר להרוס את הישן לאלתר; אך אם בית הכנסת הנוסף משתייך לעדה שונה מזו של בית הכנסת המיועד להריסה, או שהוא רחוק ממנו - יתכן שאסור.

[שו"ע קנב, א, משנ"ב ב ד, ה ו, וביה"ל א, ד"ה שלא; בו"מ דרשו, 7]

אסור להרוס מבנה של בית כנסת אף על מנת להקים מבנה חדש תחתיו, מחשש שמא יתרשלו ולא יבנוהו. ואף אם כבר החלו בהקמת המבנה החדש - אסור להרוס את המבנה הישן עד להשלמתו. כמו כן, אסור למכור מבנה של בית כנסת לפני שנרכש מבנה חלופי; אך אם הסכום הנדרש לרכישה נמצא ביד הגבאים, מותר. וכן כששכרו מקום שישמש כבית כנסת, אסור לעזובו טרם שישכרו מקום חלופי. (וראה עוד תקציר למחר, בנוגע להיתר הריסת מבנה של בית כנסת).

איסור זה של הריסת מבנה של בית כנסת לפני הקמת מבנה

לפתוח את
היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il